NAMANGAN VILOYATIDA NODAVLAT TA’LIM MUASSASALARINING RIVOJLANISHI (ISTIQBOL ZAMON BOLALARI XUSUSIY MAKTABI MISOLIDA)

Nigmatova Sadoqatxon G‘ulomaxmadovna
Farg‘ona davlat universiteti tayanch doktoranti
Email: nigmatovasadoqat1@gmail.com

Annotatsiya:
Ushbu maqolada Istiqbol zamon bolalari xususiy maktabi, undagi yaratilgan zamonaviy ta’lim dasturlari, xalqaro andozadagi metodikalar -English corner, teatr xonasi, o‘quv mashg‘ulotlari, IELTS, CEFR va milliy sertifikatlaridan yuqori ballarni olishga o‘quvchilarni tayyorlash hamda xalqaro SAT sertifikati uchun ham tayyorlov faoliyati tahlil qilinadi.

Kalit so‘zlar: *Istiqbol zamon bolalari, ingliz tili, nemis tili, IELTS, CEFR, SAT, British consul, American corner, teatr, ta’lim monitoring nazorati, zamon kitobxoni, ta’lim sifati, xususiy maktab.*

KIRISH.

Bugungi globallashuv davrida zamonaviy bilimlarga ega bo‘lgan mutaxasislarni jamiyatimizga yetkazib berishda nodavlat ta’lim muassasalarining o‘rni va ahamiyati ortib bormoqda. Xalqaro miqiyosdagi sertifikatlarga ega bo‘lish orqali shaxsiy va kasbiy rivojlanish uchun zamin bo‘lmoqda. Sog‘lom raqobat muhitini shakllantirish uchun an’anaviy ta’lim xizmatlari bilan bir qatorda sifatli va ommabop ta’lim olishning muqobil imkoniyatlarini yaratadigan pullik ta’lim xizmatlari ko‘rsatish bozorini jadal rivojlantirish; ilg‘or xalqaro tajribalarni inobatga olib, o‘qitishning innovatsion pedagogik shakllari, uslublari hamda zamonaviy texnologiyalaridan foydalanish asosida ta’lim sohasidagi samaradorlik va natijaviylikni oshirish nodavlat ta’lim muassasalarining sifatini xalqaro miqiyosdagi ta’lim tuzilmasidagi xususiy o‘quv markazlar darajasiga olib chiqishdir.

Xususan, Namangan viloyatida ham zamonaviy ta’lim dasturiga asoslangan fanlarni, sun’iy intelekt, robotexnika va xorijiy tillarni o‘rganishga bo‘lgan qiziqish kundan -kunga ortib bormoqda. Viloyatdagi xususiy maktablar, o‘quv markazlar ushbu ehtiyojni qondirish maqsadida tashkil etilgan bo‘lib, o‘quvchilarni IELTS xalqaro ingliz tili imtihonlariga, shuningdek, CEFR milliy sertifikatlarga va SAT imtihonlariga, robotexnika, sun’iy intelekt yordamida murakkab programmalarni yaratishga tayyorlov uchun ixtisoslashgan. Ushbu maqolada xususiy sektorning ta’lim faoliyati chuqur tahlil qilinib, uning samaradorligi va rivojlanish istiqbollari baholanadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI.

Ushbu tadqiqot ishida asosan tarixiy-qiyosiy tahlil, “Ta’lim to‘g‘risida”gi (1992, 1997, 2020-yillar) qonun, statistik ma’lumotlarni o‘rganish va umumlashtirish usullaridan foydalanildi. Namangan viloyati statistika boshqarmasining yillik hisobotlari va viloyat xalq ta’limi boshqarmasining arxiv ma’lumotlari statistik tahlil uchun manba bo‘lib xizmat qildi.

Tadqiqot jarayonida tarixiy-qiyosiy tahlil, statistik guruhlash va muayyan vaziyatni o‘rganish metodlaridan foydalanildi. Shuningdek, hozirgi kunda xususiy maktabda

faoliyat yuritayotgan ishchi-xodimlar bilan suhbat jarayonlari o‘tkazildi. Mavzuga oid ilmiy adabiyotlar, huquqiy-me’yoriy hujjatlar va statistik ma’lumotlar tahlil qilindi.

METADOLOGIYASI.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning 2017-yil 15-sentabrdagi PQ-3276-son “Nodavlat ta’lim xizmatlari ko‘rsatish faoliyatini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”[1], O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017-yil 15-sentabrdagi “Nodavlat ta’lim xizmatlari ko‘rsatish faoliyatini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori [2] hamda 2019-yil 24-dekabrdagi “Nodavlat ta’lim tashkilotlari faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 1028-son qarori kabi me’yoriy hujjatlar ham tahlil qilindi [3].

O‘zbekistonda nodavlat ta’lim muassasalari faoliyatining huquqiy asoslari bir qator qonunchilik hujjatlarida o‘z aksini topgan. Jumladan, “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonun (2020) nodavlat ta’lim tashkilotlarining huquqiy maqomini belgilab beradi. Qonunda nodavlat ta’lim tashkilotlari faoliyatining asosiy qoidalari, ularning huquq va majburiyatlari, davlat organlari bilan o‘zaro munosabatlari belgilangan [4]. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining, Sh.M.Mirziyoyevning 2023-yil 26-maydagi PF-79-son “Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligi hamda uning tizimidagi tashkilotlar faoliyatini samarali tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida” gi farmonlari xususiy maktablarning rivojlanishiga zamin yaratdi [5].

NATIJA VA MUHOKAMA

Istiqbol zamon bolalari xususiy maktabi Namangan shahrida ochilgan dastlabki xususiy maktablardani biri xisoblanadi. 2013-yili ushbu maktab o‘n uch nafar o‘quvchi bilan Matluba Madaminova tomonidan Namangan shahrining Tinchlik ko‘chasi 37-uyda ochilgan. Dastlab rus tiliga ixtisoslashgan holda faoliyat boshlagan. 2017-yildagi ta’lim sohasidagi islohotlar davrida nodavlat ta’lim sektorlariga imtiyoz va imkoniyatlar, ularni soliqlardan ma’lum muddatga ozod etib, imtiyozli kreditlar berish borasidagi Prezident Sh.Mirziyoyev tomonidan chiqarilgan bir qator farmonlar nodavlat ta’lim muassasalarning shakllanib rivojlanishiga asos bo‘ldi. Hozirgi kunda maktabda o‘zbek, rus va ingliz sinflariga ajratilgan holda aniq, tabiiy, ijtimoiy-gumanitar va horijiy tillar bo‘yicha mutaxasisliklariga ixtisoslashgan holda 1-11 sinflarda dars mashg‘ulotlari olib boriladi. Joriy yilda o‘quvchilar soni 520 nafarni tashkil qilib, shundan 305 nafari boshlang‘ich, 215 nafari esa yuqori sinflarda tahsil olmoqda. Bu salohiyatga erishishda, albatta, ko‘p yillik tajribaga asoslangan pedagoglar jamoasi, o‘zaro hamkorlik, ustoz-shogird an’anasining takomillashuvi, rahbar va xodimlar o‘rtasida do‘stona, o‘qituvchi va o‘quvchilar orasida esa o‘zaro yordam ko‘nikmasi shakillanganligi sabab bo‘lmoqda. Maktabni zamonaviy talablar asosidagi darslarni tashkillash, o‘quvchilarni har tamonlama yetuk kadr bo‘lib yetishishlarida xalqaro miqiyosdagi mutaxasislarni tayyorlash maqsadida Yevropaning Fransiya, Finlandiya, Ispaniya, Italiya va Buyuk Britaniya Osiyodan esa Yaponiya, Janubiy Koreya va Singapur ta’lim dasturlarini tahlil qilish va tajriba almashish uchun M.Madaminova ilmiy safarlarni amalga oshirib kelmoqda. Shuning uchun ham maktabda yaratilgan shart-sharoitlar, imkoniyatlar boshqa ta’lim muassasalariga nisbatan ta’lim oluvchilarga qulay qilib yaratilganligidadir. Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarining o‘quv binosida alohida oshxona, sport zali, informatika xonasi, robotexnika xonasi mavjud. Yuqori sinf o‘quvchilari uchun

mo‘ljallangan binosida ham alohida oshxona va sport zali mavjud bo‘lib, o‘quv jarayonlarida, dars mashg‘ulotlarida va tushlik paytida ham alohida oshxonalarning mavjudliyligi o‘quvchilar uchun yaratilgan imkonyatlardan biridir. Dars mashg‘ulotlari asosan ertalabgi soat 8:00 dan kechki 17:00 gacha olib boriladi. Asosiy dars mashg‘ulotlari tugagandan so‘ng sport to‘garaklari boshlanadi. Taekvando, karate, badiiy gimnastika, katta tennis, masofaga yugurish va trampolin kabi sport to‘garaklari ham o‘z faoliyatini olib bormoqda. Hozirgi globallashuv davrida bola nafaqat aqliy yoki ruhiy tamonlama balki jismoniy tamonlama ham yetuk va sog‘lom bo‘lsagina o‘ziga ishongan, kuchli, dunyoqarashi keng bo‘lgan avlod shakllanadi [6].

Milliy va xalqaro sertifikatlarni qo‘lga kiritgan o‘quvchilar uchun yillik chegirmalar, oliy ta’lim muassasalariga kirish uchun o‘z mutaxasislik fanlaridan to‘liq serifikatlarini olib bo‘lgan o‘quvchilarga esa oylik to‘lov to‘lamasdan o‘qish imkoniyati beriladi. Shuningdek, kam ta’minlangan va boquvchisini yo‘qotgan bilim olishga ishtiyoqmand o‘quvchilar chegirma yoki to‘lovsiz maktabga qabul qilinadilar. Haftalik, oylik imtihonlar joriy qilingan bo‘lib, bu imtihonlar orqali o‘quvchining qobilyatini, iqtidorini va iste’dodini ochishda yordam beradi. Hattoki, shu maqsadda alohida teatr zali mavjud. Rossiya federatsiyasidan rejessiyorlar taklif qilinib, aktyorlik, rejessiyorlik qobilyatiga ega bo‘lgan yoshlarni aniqlab, ular bilan mashg‘ulotlar olib boriladi. O‘quvchilar tomonidan sahnalashtirilgan tomoshalar, drammalar tomoshabinlarga havola qilinadi. Zeroki, qariyib bundan bir asr oldin jadidlarimiz otasi bo‘lgan mahmudxo‘ja Behbudiy tomonidan “teatr bu ibratxonadir”- deb aytilgan gapi zamonaviy ta’limda ham o‘z tasdig‘ini topmoqda [7]. Qolaversa, British consul bilan hamkorlikda “English corner, American Study” ham kutubxona, ham o‘quv xonasining tashkil etilganligi shahardagi qiziquvchan, horijiy tillarni o‘rganayotgan yoshlarga ham kelib, ushbu o‘quv xonasidan, undagi fondlardan foydalana olishga ruxsat berilishi maktabga bo‘lgan qiziqishni, nafaqat o‘quvchilar balki, ularning ota-onalari tomonidan ham kundan kunga ortib borishiga sabab bo‘lmoqda [8]. Zamonaviy o‘quv xonalarda dars mashg‘ulotlarini kichik guruhlarda ishlash uchun shart -sharoitlar yaratib berilgan. Har bir ingliz tiliga ixtisoslashtirilgan xonalar proyektorlar, audio-video materiallar bilan jihozlangan. O‘quvchining tartib-intizomiga, vazifalarni vaqtida bajarishiga, dars mashg‘ulotlariga kech qolmasligiga, o‘quv ishlari bo‘yicha monitoring tomonidan tashkil qilinadigan imtihonlarga muntazam qatnashishiga qarab, o‘quvchilarga va pedagog xodimlarga rag‘batlantirish ballari beriladi. Xalqaro va ichki fan olimpiadalarda, fanlar bo‘yicha musobaqalarda muntazam qatnashib kelmoqdalar [9].

XULOSA

Istiqbol zamon bolalari xususiy maktabi Namangan shahridagi nodavlat ta’lim mussasalarida ingliz tili bo‘yicha IELTS, CEFR, SAT sertifikatlariga o‘quvchilarni tayyorlovchi yetakchi markazlardan biri hisoblanadi. Maktabning yuqori malakali o‘qituvchilar tarkibi, zamonaviy o‘quv dasturlari, samarali metodologiyalari va qulay o‘quv muhiti o‘quvchilarning yuqori natijalarga erishishini ta’minlamoqda. Maqola davomida tahlil qilingan ma’lumotlar o‘quv markazining ta’lim sifatini oshirish, raqobatbardoshligini mustahkamlash va kengroq auditoriyani mustahkamlab olish uchun katta salohiyatga ega ekanligini ko‘rsatadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1.O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Mirziyoyev Sh.M. 2017-yil 15-sentabrdagi PQ-3276-son “Nodavlat ta’lim xizmatlari ko‘rsatish faoliyatini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida. 1-bet https://lex.uz/docs/-3343077

2. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2017-yil 15-sentabrdagi “Nodavlat ta’lim xizmatlari ko‘rsatish faoliyatini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori. 2-bet. https://kknews.uz/oz/cs_docs_laws/

3. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining qarori, 24.12.2019 yildagi “Nodavlat ta’lim tashkilotlari faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 1028-son qarori. 2-bet. https://lex.uz/uz/docs/-4664567

4. O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni. 23.09.2020 yildagi O‘RQ-637-son. 3-bet. https://lex.uz/docs/-5013007

5. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Mirziyoyev Sh.M. 2023-yil 26-maydagi PF-79-son “Maktabgacha va maktab ta’limi vazirligi hamda uning tizimidagi tashkilotlar faoliyatini samarali tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida” gi farmoni. 4-bet.Lex.uz.https://lex.uz.doc.

6. Madaminova.M.R. IZB xususiy maktabi direktori. Namangan viloyati, Mingbuloq tumani, G‘.G‘ulom ko‘chasi 12/4-uyda istiqomat qiladi.

7. Behbudiy, Mahmudxo‘ja. “Teyotr nadur?” // Tanlangan asarlar. Ikki jildlik. II jild. Toshkent: Akademnashr, 2021.

8. Madraximova N.Q. IZB xususiy maktabi kadrlar bo‘yicha menedjer. Namangan shahri Oromgoh ko‘chasi 7A/4-uyda istiqomat qiladi.

9. Madaminova.M.R. IZB xususiy maktabi direktori. Namangan viloyati, Mingbuloq tumani, G‘.G‘ulom ko‘chasi 12/4-uyda istiqomat qiladi.